

ГУРАГАН У ПОРТО РІКО

2 МІЛІОНІ ШКОДИ В ОДНОМУ МІСТІ САН ХУАНІ.
САН ХУАН, Порто Ріко, 13. вересня. — Сей дестро на-вістив нині страшний гураган, який тривав від години 1. над раном до 5. години сполудня.

Вітер дув зі шкоростю 150 миль на годину, зривав дахи з домі, валів електричні дроти, топив лодки, ломав кораблі. Шкоди величезні. Рахують їх в цьому одному місті на які два мільйони доларів.

Число жертв у людях ще невідоме.

У порті свого міста гураган загнав корабель Гелена на скелях, де він уже пропав.

(Порто Ріко се острів у Західних Індіях, найменчий о-стрів з Великих Антиль, але найважливіший густотою населення. Лежить він яких півтора тисячі миль від Нью Йорку. Має він довжину 100 миль, 3,606 квадратних миль поверхні та який мільон і чверть душ населення).

ГУРАГАН ПО АМЕРИКАНСЬКІЙ СУШІ.

БОГАТО ВИПАДКІВ У ЛЮДЯХ.

ВАШІНГТОН, 13. вересня. — Гураган, що навістив нині вночі острів Порто Ріко, перенісся вже на американську сушу і тут наробив великої шкоди в стеїт Небрасі та Савт Дакоті.

У місті Дакота Сіті, в стеїт Небрасі, загинуло від гурагану 8 осіб. У місті Сінктоні, в стеїт Савт Дакота, загинуло 3 особи.

Гураган досягнув останнім кінем аж стеїту Нью Гемпшир, де в місті Кін викликав справдинний переполю серед населення.

ПЕРЕГОНІ ПОЧЕРЕЗ АМЕРИКАНСЬКУ СУШУ.

ОДИН ЛЕДУН ДОКОНАВ ЛЕДУ, АЛЕ НЕ ВИГРАВ.
ЛОС АНДЖЕЛЕС, Каліфорнія, 13. вересня. — У всіх ледунів, що вибиралися на перегони на безперервний лед понад американську сушу з Рузвельт Філд коло Нью Йорку, до Лос Анджелеса долетів один тільки ледув Говбел. Однак і він надгоріла за неї не дістав, бо побивався має перелетіти всю дорогу не висаджуючи, а Говбел мусів раз осісти через бурю.

Говбел перелетів 2,500 миль за 23 години 50 минут. При висадженні витата його величезна товпа з яких 50,000 людей.

„СУХІ ДЕМОКРАТИ“ ОРГАНІЗУЮТЬСЯ ПРОТИ СМІТА. ПОСТУПОВЦІ ЛА ФІДЕЛА ЛАГОДЯТЬСЯ ПОМАГАТИ СМІТОВИ.

ВАШІНГТОН, 13. вересня. — У місті Мемфіс, в стеїт Тенесі, завершено нині організацію „сухих демократів“, які будуть виступати проти кандидатури А. Сміта як проти „мокрого“.

Зате поступовці з Висконсина постановили заявлятися за кандидатуру А. Сміта як за першим кандидатом від Гувера. Сенатор Рід виступив з промовою проти Гувера, закликаючи йому використувати фармери при встановлюванні ціни на збілка пшави; каже він, що се шкодило американським фармерам, а помагає англійцям.

У Шінгаго зорганізовано комітет церковних проповідників, які поставили собі за мету виступити проти вживання а кампанії пшави. Методично-єпископальний єпископ Бері буде гадати по краю з промовами за Гувером.

БОРОТБА МІК НІКАРАГУАНСЬКИМИ ПОВСТАТЦЯМИ.
МАНАГУА, 13. вересня. — Команда американських морінарів дістала вістку, що коло граніці Гондурасу відбула се-реда ліберальних повстанців проти американської інтервенції бразильячка боротьба між прихильниками Сандіа-

УСУНЕННЯ ПРОПОВІДНИКА.

МЕМФІС, Тенесі, 13. вересня. — Місцеві пресбтеріанська церква усунула зі становища проповідника Д. А. Гінса за те, що він сказав недавно підчас проповіді: „Який чоловік виступив в обороні правди перед мемфіською пресбтеріанською церквою, то йому за те знавимо голову“.

Синішув Гінс зі становища проповідника, церква громада застановилася теж над питанням умишування проповідників у політичні справи. Хотів поставив внесок, щоб церква заявила проти такої випущання політичних справ у церкву, але внесення відхилено.

ПІМАЛИ ВІДОМОГО ПОЛЬСЬКОГО ОПРИШКА.

КЛІВЛЕНД, Огайо, 13. вересня. — Один з небезпечніших опришків Америки Павлик Яворський нахотівся вже під поліційною опікою: Хотів зателефонувати поліції, що він сидить з товаришем в одній камері. Сейчас вислали туди віда поліції. Товариш Яворський став утікати, а Яворський виліз да революверів і почав стріляти. Він убив одного полісмена, 32-літнього Антона Векорера, ранив тяжко полісмена Джорджа Ефінгера та постріляв невинного очевидця Беняміна Майстрюка.

Він утік до одної хати, але поліція вполювала його зліпніми бомбами, а коли він лізав до хати, один полісмен стріляв до нього з револьвером. Тяжко раненого Яворського відставлено до шпитального шпиталю.

Яворський був провідником колись шайки розбійників у Гемпширі. Втікав втікав у Шінсбург, де він брав участь у військовій напад на папирів трох одної майстерської компанії, з которого вкрався понад 100,000 доларів.

ЗАЛИШІВ 28 ЖІНОК І ПІШОВ ВОЛОНАТИ.

ПЕКИН, 11. вересня. — 28 жінок пришло бундого диктатора провінції Шантуні, генерала Ченга, котрий пішов звести остаточно бій з націоналістичною армією. Ченг не погоджується з націоналістичним урядом і пробує шаста. Сам він являється дуже цікавою фігурою, бо зі звичайною кулі дішшов до диктаторської влади в одній з найбільших китайських провінцій.

КИТАЙ ДЛЯ КИТАЙЦІВ.

ПАРІЖ, 12. вересня. — В латинських кварталах відбулося віче китайських студентів, на яким промовляв судда Парло Мирон Лінсбергер з Вашингтону, доразник д-ра Сун-Ят-Сена. Лінсбергер представив студентам план заложження великого ланцюга китайських банків у Китаю силами Китайців а Америки й інших країн. Ці банкі малиби бути фінансовою опорою для молодого націоналістичного уряду в Китаю, а іменно про його майстерську інтерпретацію української народної пісні. Шоймо потім заговорили в своїх газетах „Рідний Край“ і „Хліборобська Правада“ українські патріоти.

МАЛОДУШНІ УЧИТЕЛІ.

При кінці шкільного року по всіх сільських школах української Буковини перевелися шкільні свята. На цих святах українські вчителі промовляли до українських дітей румунською мовою й жинхавали румунську боярську владу, що знищила всіх українські школи, за її нібито культурні заходи „Боротьба“, що її вже закрили румунська влада, знаводять на ці низку імен таких учителів, що при інших нагодах уають зі себе українських націоналістів та великих патріотів, а попраді, як вони не довели на шкільних святах, служать румунським боярам і переносять їхню румунізаційну політику.

ПОМІЧНИКИ ПРОФЕСІЙНИХ ЗЛОДІВ.

Львівська поліція відкрила двох талановитих аматорів, що зуправлялися у злодійській професії. Один це вольний уні-верситет І. Гаушак, який обікрав недавно пог. Бузидну, а шоби затерти слід, „домашнього“ злодійства, порозумівся з клепацькими злодіями, які „дадували алом“. Другий учень Меркурія, патрона злодієв, це кравецький практикант Лейзор Фіер, що виноркав в „Европейських готелі“ у великого власника Дропського 1350 дол.

ТЕМІНІ ПОРАХУНКИ.

„Два роки тяжкої явици дістав парубок із Сокильським Іван Дулак, а його товариш Мих. Яворський 8 міс, за вбивство свого сусіда Бочулі, підчас сварки на Великийді заваби милого року.“

У Давидові біля Львова а-рештували В. Байора за те, що постріляв свого шуріна Шмидлендера, який любив його жінку, свою рідну сестру.

ВИСТУП ОПЕРОВОГО СПІВАКА РУСНАКА НА БУКОВИНІ.

Заходом кількох українських студентів, які співували з робітничо-селянським рухом, засновано Союз Українських співаків „Кобзар“. Але цей одинокий зберігав української пісні в Буковині зустрівся зі сторони українських патріотів з байдужістю, ба навіть бойкотом, так, що вечері української пісні відбувалися майже перед порожніми місцями.

З початком серпня прибув на Буковину оперний співак, Буковинським родом, Орест Руснак. З тяжкою бідою румунська влада позавила Руснака, а іменно про його майстерську інтерпретацію української народної пісні. Шоймо потім заговорили в своїх газетах „Рідний Край“ і „Хліборобська Правада“ українські патріоти.

З ПОСТИГНОЇ ХРОНИКІ.

В Залишків завила живим свою незаконну дитину якась Ріна Семенов. Нелюдьська матір арештували.

У зв'язку з поворотною аферою у Львові арештували ще одного посередника. Крім того арештували кілька осіб на провінції, головне в Тернополі. В мешканні лікаря Урбановича знайшли ще кілька тисяч доларів, які без сумніву належали теж до хабарів, що їх брав Урбанович.

Поліція арештувала бандіста Івана Мисюка, одного зі справних нападів на користи між Жовківським і Великими Мостами. В польській повісті — в борськом-радиському кордоні, постріляла радиська прикордонна сторожа купця Давида Чарновца. Чарновца відвезли до шпиталю в Чорткові.

В селі Дубівцях, в Калущині, вбили сільських парубків мешканців того села Льва Терещуків.

На гостинці біля Старишави вбили сільського асесора з Товчицею Григорія Новгородського. Війничий арештували.

Підчас забави в Олександрії Старих, сирійського повіту, вбив парубка Петра Урніака Іван Каший. Убийник зголюється сам на полицю.

В Хотимирі, германського повіту, вбили скарарного свого брата ямса Катерина Петру, тому, що він не хотів погодитися на її вчинання.

САМОВБИВСТВО В СПІЛЬНИХ ОБИМКАХ.

Під Відеєм виланди на Дунаю пару самовбивців, сиділо злучених у спільних обимках. На тілах потовчених були знаки від мотузів, якими мавбуть пов'язали нещасна пара самовбитих.

ВІСЬКОВА КОМАНДА ВІЗІСЬКОГО СЕЛЯНІ.

Минулої зими виставила червоноцка війська команда всіх мешканців сіл Боничуків у Юрківці доставити до Черновців сіно для війська. В той час планували страши селян, так, що селяне несли два діні сіно до Черновців. За доставку сіна селянам нічого не заплачено, хоча команда обіцяла заплатити. По довгих ко-роходах і біганині селянам заплатили з початком минулого місяця за форшан шимшу суму 45 лев.

Так то з усіх боків визискують селян, а вони не сміють домагати свого права, бо війська команда селянське арештує за бунт проти війської влади.

ТУНІЛЬ ПІД БОСФОРОМ.

Англійсько-італійське товариство для будови залізничного шляху Дураццо-Константинополь пропонує турецькому уряду правителів в Ангорі проект будови тунелю, який лучив би оба береги Босфору. Турецький уряд принципіально проект прийняв, але поставив низку умови.

НОВІ ДОКУМЕНТИ ПРО ЦЕНТРАЛЬНУ РАДУ.

В Кієві недавно знайдено нові невідомі до цього часу матеріали з часів існування Української Центральної Ради в 1917—18 році. Між матеріалами є низка протоколів засідань ради, справа анкетно-слідчої комісії, грамоти постів окресних держав при урядові УНР та інші. Ці матеріали призначено до відповідних фондів для їх дослідження та вивчення.

„СИНЯ КУХНЯ“.

Під таким заголовком поміщено в одному з найновіших чисел австрійського двотижневика „Миттагенланд дер естер“ Гессельштадт фір Технік „Гастаула“ дуже цікава стаття. В ній, що нею займався наш газдині, подано чітко в перекладі: французькі дослідники комах у своїх дослідах над зоровими субстанціями у комах ділиши до висновку, що мухи почувують спеціальну прелезію до білої барви, натомість синьої бояться. Наочно переконалися учені про це в такій спосіб: вони замкнули громаду мух у кімнату, що її стіни були вкриті єнім склом. Показалося, що мухи безбоязно літають по синім стінах; шобно як потягнули по стіні білу лінію, вона моментально відкрилася мухам. Вчені — радять — малювати кухні синьою барвою, що зменшить значно кількість мух у кухні і через те принісуть до більшій чистоти й гігієні в кухнях.

ПРОПОРЦІ.

Англійський лікар М. Смітсон ділиш своїм обчисленнями до висновку, що люди читають удвоє швидше, ніж говорять. Наші кирилобачи ла-но, обчислювали, що українці вдесятеро більше говорять, ніж читають.

БРІЯН ЗА ДАЛЬШОЮ ЕВАКУАЦІЮ НАДРЕНІ

ГОДИТЬСЯ НА НЕГАЙНУ ЕВАКУАЦІЮ ДРУГОЇ ПОЛОСИ, АЛЕ ЗАВ'ЯЗУЄТЬСЯ ЗА ВСТАНОВЛЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ. НІМЕЦЬКІ БОМБИ МАЮТЬ ПІТИ НА РИНОК. РЕПАРАЦІЇ БУДУТЬ УТЯГІ. ОДЕРЖАНІ З РЕПАРАЦІЙ ГРОШІ БУДУТЬ ВЖИТИ НА СПЛАТУ ДОТВІТІ В ВІДБУДОВУ.

ЖЕНЕВА, 13. вересня. — Коли вже мільйони думали, що між Францією й Німеччиною настане пріва та що делегати роздадуться з нічим, французький міністер закордонних справ Бріян кинув новий луч наділ. На Раді Амбасадорів заявив він в присутності німецького канцлера Миллера, що він заявляється на найбільшій засіданні французького кабінету за негайною евакуацією другої половини Надрені, але з тим, що має бути утворена спеціальна комісія порозуміння, яка контролювала би Надрені. Та контроль мада би відбуватися в той спосіб, що населення мавби не заперичувало самого існування комісії. За те Німеччина мусить згодитися пустити свої бонди на ситійний ринок, не ждучи на порозуміння із злученими державами. Німецькі промисловці мають загарантувати ті бонди. В той спосіб буде можа дістати більшу готівку, яку одержить Франція, а який майже в цілості укине на сплату довгів Америкі, а тільки малу частину призначити на відбудоу знищених війною околиш.

Канцлер Миллер не дав ще на це дефінітивної відповіді, а тільки застеріг, що колиб Німеччина згодилася на таку контроль, то вона не могла існувати довшо як до 1935 року, себто до того часу, в який навіть після версальського договору треба би було французьким військам забиратися з Надрені.

ПОЛЬСЬКА КАВАЛЕРІЯ ПОЛІСУЄТЬСЯ.

ПОЛЬСЬКІ УЛАНІ НАЛІТЕЛИ НА ПІХОТУ ПІДЧАС МАНЕВРІВ І ПОКАЛІЧИЛИ НЕВІННИХ ЖОВІРНИВ.

БЕРЛІН, 13. вересня. — В околиці Кракова відбулися польські маневри, в яких взяла участь кавалерія і піхота. Польські улани заатакували піхоту, що була захована в стрілецьких ровках. Згідно з приказом мали улани одержати кої на 100 метрів перед піхотою. Та копей не здержали і улани кинулися з розпаленими кіними на піхоту, добре її подратували. Піхота борилася себе багнетами. Але то не помагаю. Доперва газова бомба змусила копей до повороту. Наслідки цієї атаки на разі такі, що відведено до шпиталю 40 тяжко ранених і потоптаних, з котрих мало хто вийде живим.

ЛЕДУН ДЕМУЮ НЕ ВЕРНУ.

ВІДБІРАВ ПОЧТУ З КОРАБЛЯ ІЛЬ ДЕ ФРАНС.
ПАРІЖ, 13. вересня. — Відомий ледун Демюю, котрий вже кількома заворотами відбирав пошту в Нью Йорку з корабля Іль де Франс, вилетів з того корабля, дослідуючи до Європи, шоби довести пошту до Парижа. До цього часу нема про него ніякої вістки, а що була буря, побовуються за його судбу.

ЖОВТІ ШУРПІ І СИНІ МАЛПІ.

БЕРЛІН, 13. вересня. — В містечку Мілхенбур біля Берліна нахотівся Науковий Інститут, який досліджує звірат і рослини. Професор Ервін Бавер каже, що Інститут знає 40,000 родів одної тільки рослини, а всі ті роди одержано дорогою мішаними. Він подає, що асе, що тут на тім полі оглядено, доказує, що теорія одичаєння не має найменшої стійності. Роди звірат і рослини можна цілком довільно змінити, коїні мішаються ті самі звірати чи рослини, але старшого і молодшого хову. В той спосіб одержав Інститут давить жовтих шурпів і синіх малпів.

АЕРОПЛАНОМ ДОВОКОЛА СВІТА.

АЛЕ ТІЛЬКИ ДЛЯ ПРЕМІНОСТІ; ШОВІВ ЗВІДНУТИ СВІТ, А НЕ ДЛЯ СЛАВИ ЧИ ОСЯГНЕННЯ ЛІТУНЬСЬКОГО РЕКОРДУ.

ЛОНДОН, 13. вересня. — З Лондону вибуває на малі аероплані Мота молада пара, а то авіатори Дієкс де Сі-бур і його американська жінка, в покорюж доволі світа: Обоє вони є добримми летунами і механіками. Хотів перелетіти простір на 25,000 миль довгий. Перелетить Еверну в Азію, а злітаєм передають на кораблі до Сен Франсиско. Бувають і тітні і через американську землю. Кажуть, що така дорога найпряміша і найдешевша. Вже від року не укивають війни зелітні, бо зі своїми малими аеропланом іскоди немо доїхати і всюди можуть осісти на землю. Аероплан коштує їх \$3,250, а його утримання і вилати на газолну та олію не переходять \$15 на тиждень.

В ЕСПАНІ ЗАКОЛОТ.

ЛОНДОН, 13. вересня. — Мимо еспанської цензури доходить відомості, що в Еспанії заносилося на переворот, який однак був дуже лихо зорганізований і його Прімо де Рівера прикир. Мін арештованими і заїзкованими о бунт проти диктатора нахотівся високий генерал І. Еспіноса. Кажуть, що нервалі знав про воєнноробі і йому вийшло з краю. Рімон не хотів він бути свідком того параді, що собі влаштував диктатор з приводу язиглоти диктаторської влади.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПІДНЕСІМ ВИСОКО „БОЄВИЙ ФОНД“

Вже десять літ минуло від часу, коли український народ, 40-мільйонний велетень, по сходах літ неволі, мов зі сну пробудився, виходячи за зброю і став до великого збройного бою проти своїх кайданих і оголошених себе перед світом п'яном, на своїй пращині, українській землі.

Вже десять літ, як наша героїська українська армія кидалася у бій проти своїх відчужених ворогів, грабників. Сотнями тисяч гине наші Стрільці-герої у тяжкій, завзятій боротьбі і кляні свої бійні голови за волю й свободу України.

Та кінець нашим змаганням не були й утомили у крові да відчужені кат українського народу: червоний, московський і польський.

І десети роковин повстання Самостійної Української Республіки Україна далі стоїть у епоху неволі, бо її живе тіло неслили грабниками роздерли і пошматували на кілька частин, а поділивши поміж себе, не забули і про свого побратима, сусіда Румуна-цигана.

Так розділившись, почали до решти винищувати наш народ, кожний на свій лад і способом. Тисячі наших братів і сестер топлять по тюрмах; змушували і катували немаючи кінця. Польський кат скаженіє і мов дикий звір, жаждучий все своєї, теплої крові, жвавіше і підступніше шукає за новими жертвами й вбивається остриями кітми у серце й душу наших беззахисних братів і сестер.

І побач тисяч, вже порослих, чорних могила наших Стрільців-героїв, виростають свіжі, нові могили. Плач і стогін катівних заглушує стук поспішно роблених шаблених. А який кат тільки жде хриплих, коли має заложити стрічку на шиї нових героїв-мучеників за рідну, святу справу. Жде він, коли розознена людина жорба завне: „Расніні!“ „Расніні!“ — „Стрільці!“ Та наша терпіння перелива-

ється. І тепер, коли людські найближчі пенен, що налі на род під трумом терором на силства втхали і приймає до нових кайданих — весь український народ, ціле населення Галичини встало, протестує, завиває рани і готується до нового збройного, до нового повстання проти свого гнобителя: катів! Вже народ став в революційні лави, на місці героївської 120-тисячної української армії організується. Революційна Армія! Виростають нові борці-герої, йдуть сміло, відважно перед суд людських катів і в обличчя терористів, коли шибениці вже готові, коли шибениці поспішає держати у руці готовий до стріку кріс, кажуць вони йому: „Ми за Україну боремось!“ І коли людина кидає за хвилю мали прохвиль Грудь наших мучеників: Мельничука, Шеремету і Луцкевича, вони в останнє крикнули: „Хай живе Україна!“ — свист куля заглушила їх голос на віки, і подіравлені тіло покотилося до дошки.

Але український народ не зражується жертвами. Не паде на душі, а стає до дальшої боротьби. Тіло героїв-мучеників додає ім сил і ще з більшим огнем загорила їх серця пімстою, і вони бережать та цінність надіве — святу ідею здійснення „Самостійної Соборної Української Республіки.“

Покі-що під команду Української Військової Тайної Революційної Організації гинуть лючки катів, гинуть і яничари-запорожці, котрі за миску гнилих охланів із панських столів продають своїх рідних братів і спинають той святий огонь пімсти і кривди скажованого народу. Пропадають безслідно і лючки жандармів, а панські двори і норовобудовані колонії маузерських дельців на наших рідних землях дають з димом. Летять також у воздух і військові польські магазини. Та це тільки початок і польський кат дожить, бо знає, що український народ не дасть себе добровільно закути в кайдани, бо молоде покоління не на те тисячниками гине на полі боротьби; воно добре пам'ятає, як уже ранені і безборонні Стрільці Ляхи прикладали доводи. Не забути нам ніко-

ди, як по таборах смерті умишляли і катували нас, полонних. Хто не згадує тут із людських рук, того тиф забрав, а кому удається втікти з обіймів смерті, той хоротає своє молоді життя на чужині, дале-ко від своїх рідних, та і за-жам і пімстою у серці жде та-кож хвилю, коли вб'є час по-рахунок, щоб віддати і свою рідну сину Україну.

Наші брати і сестри у старі краю-качуть до нас, да-же до океанів. „Вставайте на-ше! Не дозволяйте давати, ниш-тись катам над нами, не до-пустіть до того, щоб розознена Ляхина до решти добила нас! Ми не хочемо живцем дати її в могилу! Допоможіть нам морально і матеріально. Бу-дьте для нас тим, чим були за-океанськими Гривачами, Кі-ми, Литви, Галицями, Мадяри, а на-віть Польки для своїх братів у час їх боротьби за визна-лення!“

І чим п'янішою українська імміграція у Злучених Державах, котра до сей пори дуже ще помагає і далі-ше помагає рідному краю, те-пер, коли побачила, що не у-дається відискати незалежності рідному краю, по над-людських зусиллях, коли Ліга Націй несправно віддала в посидання нашу рідну країну Ляхам та коли зовсім не звер-тають уваги на наші протести і

ВИПШОВ ДРУГИЙ НАКЛАД ЗБІРНИК УКР. НАРОДНИХ ПІСЕНЬ

завдав
Проф. МИХАЙЛО ГАЛВОРОНСЬКИЙ

Містить 34 найкращих пісень.
НА СКРИПКІ І П'ЯНО

Ціна першого видання \$2.00.
Ціна ТЕПЕР \$1.00 ЛИШЕ.

Зараз прикупити один дощ до по-ного купів і вийти до нас на адресу:

136-
SURMA BOOK & MUSIC CO.,
103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

Віндінг Нью-Йорк.

SURMA BOOK & MUSIC CO.,
103 Ave. A, New York, N. Y.

Зачуваю в лісі \$1.00, за що про-ху прикупити мені найкращий збірник українських пісень М. Галворонського.

Мое ім'я _____

Адреса _____

ли, як по таборах смерті умишляли і катували нас, полонних. Хто не згадує тут із людських рук, того тиф забрав, а кому удається втікти з обіймів смерті, той хоротає своє молоді життя на чужині, дале-ко від своїх рідних, та і за-жам і пімстою у серці жде та-кож хвилю, коли вб'є час по-рахунок, щоб віддати і свою рідну сину Україну.

Наші брати і сестри у старі краю-качуть до нас, да-же до океанів. „Вставайте на-ше! Не дозволяйте давати, ниш-тись катам над нами, не до-пустіть до того, щоб розознена Ляхина до решти добила нас! Ми не хочемо живцем дати її в могилу! Допоможіть нам морально і матеріально. Бу-дьте для нас тим, чим були за-океанськими Гривачами, Кі-ми, Литви, Галицями, Мадяри, а на-віть Польки для своїх братів у час їх боротьби за визна-лення!“

І чим п'янішою українська імміграція у Злучених Державах, котра до сей пори дуже ще помагає і далі-ше помагає рідному краю, те-пер, коли побачила, що не у-дається відискати незалежності рідному краю, по над-людських зусиллях, коли Ліга Націй несправно віддала в посидання нашу рідну країну Ляхам та коли зовсім не звер-тають уваги на наші протести і

Даймо своїм браттям поміч матеріальну і моральну, щоб цілий світ почув про нас і чи-слився з тим, що не всоли спокій, не всоли мир. Хоч 15 держав підписали мир, то на наших пращині українських землях його нема, бо нас без-прочно загарили і дридалими.

Світ зачислить тільки з тим, і тих бере під розвагу, тих ува-жає народам дозиром і сні-дом, котрий вже сам потра-пить ридати собору, без чужих опікунів; коли сей народ покаже свою організованість і силу, коли рішучо і твердо стане до боротьби про-ти свого гнобителя, коли упа-дуть жертви з обох сторін, бо

без жертв життя і жертв мате-ріальних цілого народу ще ніякий народ у світі не здо-був собі незалежності.

Наша пімнішова українська імміграція не може бути інакше Кошадій Українське повне-не жертвувати на „Боєвий Фонд“ кожного місяця хочи-найменшу жертву. От пр. хоч-би і „Долара до „Обеднання“ на „Боєвий Фонд“.

Наша будучність і наше ви-здволення залежить тільки від нас „Смисли! Тому беріться! Да-ла! Піднесіть високо „Боєвий Фонд“! Тоді, коли наші герої-мученики не жалують свого власного життя і віддають все, що мають найдорожчого, своє життя; коли тисячі наших бра-тів і сестер мучаться по лян-чирних тюрмах, мов живі трупи, не жалують і ми своєї жертви, щоб дійти до здійснення най-більшого ідеалу всього укра-їнського народу: Самостійної Соборної Української Респуб-ліки!

Володимир Кушнір,
Джерзи Сіті, Н. Дж.

МІТІНГІ ВІДІДІЛ У Н. СОЮЗА

ВЕСТ ПІДЛІМАН, ІЛЛ. Бр. св. Арх. Мих. від 243, поминає всіх членів, що квітальний мітінг відбу-ється у вівторок, 18. вересня, в го-ді 7.30 вечором, в галі церковній. Протис-ся членів прибути на сей мі-тінг, бо є важні справи до попра-влення, як справа Сиротинця при У. Н. Союзі, спротивлене квітальне і в. Не виникли член заклади на ру 50 в. а українці 1 дол. Довгичів членів просити вярнати свої за-лежності. — Т. Ясеня, скар.

РОЧЕСТЕР, Н. Я. Бр. св. Писафата, від 217, поминає своїх членів, що місячний мітінг відбується у вівто-рок, 18. вересня, в годині 7.30 ве-чером, в галі де значино. Кожний член обов'язково має вийти на мітінг, бо є важні справи до вирішення. Також просити членів вийти в означений час, щоб мітінг не протривав до пізної ночі. В сім місяці бусьє при-йняти нових членів до Бр. У. Н. Союзу без вступної оплати. — А. Іва-нін, скар.

— Ввора, — каже молода жінка — одержала я диплом куховарської школи. Якж твою думку про моє куховарське знання?

— О, зовсім добра. А що це таке я жуу вже якої пів годи-ни?

— Вгадай!

— Гадаю, що то твій дильом!

УВАГА! **НЮ ЙОРК, Н. Я.** **УВАГА!**

УПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ШКОЛИ В НЮ ЙОРКУ

запрошує отримати Українців та Українок міста Нью Йорку

А околиці на

ВЕЛИКИЙ ШКІЛЬНИЙ ПІКНІК

— який відбується —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 16-ГО ВЕРЕСНЯ (СЕРП.) 1928 РОКУ

У КІНЦІ ПАРКУ В МІСЦІСТ. ЛОНГ АЙЛЕНД.

Вечір 50 центів. Парк отворений від 11-тої год.

До Парку брати Бр. Ем. Ті об'єднані крестами 14-а унія і 1-хати до Гренд стріт стейшен, Бруклін. Там переїзти на стріт-кару Гренд стріт і вийти на Раст стріт. Парк за ліно. 214-5

ВІНАСІМ КІМНАТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

В НЮ ЙОРКУ

поручено Димови Гузі, власнистеві гостинниці Нар. Дому, і власнєві Шкільному, господареві Нар. Дому. Коли котре з українських Товариств хоче вийняти концертну галю на яку виставу, бал, концерт і т. п. підприємства, окремо, аб-разом з гостинницею на буфет у власній зарпід, змовити аго-лошиться до повисше названих людей відповідно до свого, кого застануть дома. 214-6

Управа Українського Народного Дому.

50 АРТИСТІВ БУДУТЬ СПІВАТИ І ТАНЦЮВАТИ НА 5-ЛІТНІМ

ЮВІЛЕЮ ІВАНА ЗАПІЗНЯКА.

В неділю, 23-го вересня, в УКРАЇНСЬКІЙ РОБІТНИЧІЙ ДОМІ (Мангетт Лайн) на 4-й вулиці відбувся великий КОНЦЕРТ і привіду 5-літнього ювілею боротьби, неможливого українського скарза — І. Запизняка. В концерт вийшло участь около 50 оперних співаків. Ринков бусьє інститут відомий московський артисти, які відіграють рад. сингапльські пісні. Мик Імич на концерт бусьє устроений конкурс красавиць і найкраща дівчина одержить дорогий європейський Шарф, як першу премію за красу. В програмі вкотре також боротьба Запизняка. Як Префєр мандер, говорить, що сей концерт буде дуже цікавий і без сумніву всі українські колонії Нью Йорку і околиці прибуде на кождий сего любимого бора — Івана Запизняка. Пам'ятайте день — неділю 23-го вересня. 215

ІВАСЬ ЧИТАЄ, ГАНУСЬ ЧИТАЄ І МАЛА МАРУСЬ ХОЧЕ ЧИТАТИ. Хоче читати, бо має гарну книжечку, і ВАШІ ДІТИ НАВЧАТЬСЯ СКОРО І ГАРНО ПО УКРАЇНСЬКІ ЧИТАТИ, КОЛИ БУДУТЬ УЧИТИСЯ З ЧИТАНОКО МАТВИЧКА. Лосі вишла ПЕРША, ДРУГА І ТРЕТЯ КИЖЕЧКА. Продаються по ліні 40, 45 і 60 центів.

КОЖДА ЧИТАНКА Є СТАРАННО ЗЛОЖЕ-НА І ГАРНО ТЕХНІЧНО ВИДАНА. ОПРАВА СИЛЬНА, ПИСЬМО ЧИТКЕ, АКЦЕНТОВА-НЕ. ОКЛАДНИКИ ЧИТАНОК ПРИКРАШЕНІ ТРИКОЛОРНИМИ ВІНЕТКАМИ (професора Курнаса). ТОМУ ГОРЯЧО ПОРУЧАЄМО ТІ ЧИТАНКИ УСІМ УКРАЇНСЬКИМ ШКОЛАМ.

Замовлення слати на адресу:

„СВОБОДА“

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

„СВОБОДА“

83 Grand St. Jersey City, N. J.

ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИЙ ДЕРЖАВНОЇ ДУМКИ

(Передрук заборонений).

(Продовження).

ПРЕДТЕЧА НОВОВІСНИХ ЧАСІВ.

Маківеллі, 1469—1527.

Дуже часто чуємо в політичній літературі: „цей або той політик є маківеллістом“, або: „цей або той громадський лідер по маківеллістськи дійшов до зреалізації своїх планів“ і т. п. У нас виробились, на пісвідомо, поняття, що політика це собі чортине — круте діло, — а добрий політик, це такий, що коловрив, що і з чортами лається по ра-ду — що і чортам лається!

Відаючи, звідси технічні терміни „маківеллізм“, „маківеллізм“, та відносячи їх „субєри-ти“, що політика не щось по-лучене з підступством і збу-карством, побачимо, обго-ворюючи два політичні теорії великого письменника по державознавству Маківеллі.

Маківеллі (Machiavelli) є визначний письменник, спі-рач державний муж, міні-стер флорентинської республі-ки (Firenze) в Італії. Маківеллі живе на передодні но-вовісних часів — 1469—1527. Він довгий час служив ак-тивно як державний муж за-суда князя Lorenzo Medici, а опісля поспівачував літе-ратурній праці на різномі-жних.

сладування — роздробленим на малі державки Італієюм. Як відомо, в часи Маківеллі італійський наріб був розро-блений на малі державки, з яких більшість була зависима від інших народів-володарів. Пімн. частина Італії була під впливом німецького дісара, середня частина зі столицею Рим була під впливом папів і ватиканської католіки, а по-луднява Італія під впливом проського католіцизму. Фанатизмом єспанського ко-ролівського двора. Маківеллі бачив те роздроблен-ня Італії, бачив розсара-реніє князів, бачив ли-хотність італійського народа і тому в своїй інтерпретації і прославляв старинного Риму котрий оп'ямити Італі-чів і захопити їх до відбудо-ви великої імперії. Маківеллі змислює, що Італія, якої під-кривав, що сунує вперед, по-будує один монарх, а не всь-яких дрібних народів, всі держа-ви підлядні до міркувань По-лібія. Він, Маківеллі розбудо-вує також ланцюхову (цикле-ву) теорію, яка мало рикінить-ся від циклічної теорії Полібія.

Всвід за дум Маківеллі в теорії „інтерпретації“ є решчи-ком республіки, в якій Італія наріб бере живу участь. На думку Маківеллі, великий Іта-лійський наріб мусить бути са-мободний, від нікого неза-висимий; він мусить сам со-бою правити Італієюм, а не Маківеллі, своїми силами дібється скорше гараду — „віж-розумом“ розсара-реніє монархії, Нарід є добрий і

владчий провідником; він до-держує договори, а князі — каже Маківеллі — безце-речною ломать договори і у-сувають від державної керми найкращих силів народа!

Колом і познорі наріб по-годувався із правлінням мо-нарха, то на думку Маківеллі, в тому малі правди, бо вло-дарів не можна ані критикува-ти, ані ганити. Хтоб монар-ха критикував або ганив, ка-же Маківеллі, то той зараз-стрі-нувшись з нарою за образу маєстату і за зраду стану. Всвід за цим наріб інакше думає, а інакше виявляє сво-ю загальну оінію. Це було політичні засади. Маківеллі, зображений на уворі „інтер-претації“. Тепер перейдімо до твору н. з. „Князь“.

Твір „Князь“, це доверва дієвий оригінальний твір Маківеллі. Твір цей на полі державознавства виявляється дуже важним, бо дав по-чок до написання теорії роз-ділок політичного характеру, з яких один автор-державозна-вця стають по стороні Маків-еллі, а другі ж найострішше поборюють його. Діло, пред-ставити роки-літ не сходили з думки проєсогом державо-знавцям політичній ідеї Маків-еллі — і то знає чий і який твір погляди вже поки-нені!

Зміст твору „Князь“ та його „деологічний“ підклад.

„Князь“ це „поради монар-хови, як правити державою, як адержати на престолі, як алодити державою“ підпис-ми в якому, мов побийтний

поширний княжу владу, і т. п. Поради монархові є дуже о-ригінальні, тому, бо вони є по-бачені з точки зору етики і мо-ралі. На думку Маківеллі люди є, на жалі, неспоби і ними годі чесно правити. Володар, що б удержати при кермі, не повинен перебирати в сред-ствах. Володар не повинен ля-катися ніяких мій і средств — він навіть хитрощами, під-ступами і всякими, не раз і на-йчорнішими методами, по на-шому сказавши — по трупах може добиватися якогось по-літичного успіху. На думку Маківеллі всі средства в полі-тичній є добрі й оправдані, бо щось освічає средства.

Цей вальсе погляд у політи-чній — ціль освічає найчорні-ші средства — називається в політичній маківеллізмом, а полі-тичній, поступачоїчній після за-суд Маківеллі, називаємо ма-ківеллістами.

(Пальше буде).

ДІТОЧІ ТЕАТРАЛЬНІ КИЖЕЧКИ:

МАЛЯ ТРАГІК (5 оцв)10
СІДЛА ТАРАСА (8 оцв)10
СІДЛА ДІТСТВО (7 оцв)10
РІЗДЛО МАРУСІ (8 оцв)10
КОЗАЧІ ДІТИ (8 оцв)10
ДІТСТВО СІДЛА (7 оцв)10
ЗЕЛЕНЦОВИ (4 оцв)10
СІДЛА ДІТНИ (10 оцв)10
ОСНАВЛЕНІ (8 оцв)10
КОНИК СТРЕБІВНИ (8 оцв)10
ЛІСОВА КАЗКА (12 оцв)10
СІДЛА СІДЛА (10 оцв)10
ВІНОК НА МОТІЛУ ТАРАСА ШЕРЕНКА (8 оцв)10
ВЕРСІ СІДЛА (11 оцв) 15
Замовлення і гроші слати сю!

1991

1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 26

Объявляю себя в доброволь-
ное распоряжение автолюбителям на
всех дорогах и в любых усло-
виях. Уважайте мое право!

ОФИС:
77 Madison Avenue City N.Y.
Tel. Montgomery 1-543
48 Prospect Ave., Bayshore N.J.
Telephone 540

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАИНСКИЙ ПОСРЕДНИК

ЗАНИМАЮСЬ ПОКОРНОСТЯМИ
В КОМАНДЕ БОСОНА В НАШЕЙ NEW
YORK I OKOLNOSTI. New
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 1566